

Kedves Testvéreim a Krisztusba vetett hit által!

A református bibliaolvasó kalauz szerint Lukács evangéliuma alapján a 99 bárányt otthagyo pásztor példázata a napi újszövetségi ige. Ma ezt a példázatot két másik Jézus által elmondott példázattal szeretném összekötni: a tékozló fiú példázatával és a farizeus és a vámszedő imájának példázatával.

Kezdem a felvezetésemet a farizeus és vámszedő imájának példázatával, abból is azzal, hogy a példázatot a legtöbb olvasó félreérti. Méghozzá ott, hogy egyszerűen azt az üzenetet hozzák ki belőle, hogy Isten előtt a bűnvalló ima a kedves és nem a farizeusi, amelyik egy magát tiszta lelkiismeretű embernek érző, vallását szigorúan gyakorló hívő ember imája. Nos, ha ez így lenne, akkor a zsoltárok könyvének számos imádságát már kezdhethetnénk is kivenni a bibliából, amelyek nem felelnek meg a bűnvalló, alázatos imának. Tovább megyek: ha ez így lenne, akkor csak a naponta mellét verő kegyesség lenne a kedves az Úristen előtt, ez azonban nyilvánvalóan nem így van. De ami a leggyakoribb és legproblematisabb félreértése ennek a példázatnak az az, hogy e szerint Isten előtt az a kegyesség a kedves, amelyik időnként, például évente, vagy néhány évente elmegy elérzékenyülni templomba, esetleg még oda se, csak egyszerűen egy szent helyen, vagy szent hangulatban tart egy jó nagy bűnbánatot, és ugye Jézus tanítása szerint akkor biztosítva van a megigazulás, mármint az üdvösség. Ez egy végzetes félreértése ennek a példázatnak. Jézustól nagyon távol áll az a fajta kegyesség, amelyiknél egy időnkénti bűnbánati hangulatban valaki kisírdogálja magát és akkor ettől üdvözülni. Jézus nem a jó és rossz harcában időnként rossz oldalra álló embert jött helyreigazítani, a liberális irányzat szerint megbátorítani, a szigorú irányzat szerint kárhozatra ítélni, hanem az embert megmenteni jött. Megmenteni azzal, hogy Isten Fiaként meghirdette az Isten kedves esztendejét, Isten országát, vagyis isteni erővel lehetőséget kínált arra, hogy az egy igaz Istennel élő kapcsolatba lépjen az ember. Másrészt pedig Jézus élénk élte az igaz emberséget is. Mindkét dolgot illetően egyetlen más vallás és egyetlen képviselője vagy alakja sem tett ilyet. Ők igazságokat, esetleg részigazságokat mondogattak, erkölcsre neveltek, bizonyos vallási irányzatra hívtak arra vevőket, de a jézusi megváltás bűntől és haláltól, vagy a jézusi büntelenség, vagy a jézusi lehetőség, hogy mindenki számára egyformán gyakorolható hit lehessen, nincs meg. Ők nem áldozták az életüket az emberiségért, nem támasztottak fel halottat, nem vállaltak közösséget a bűnösökkel, nekik nem szállt galamb a keresztelésüknél a vállukra és nem hallatszott hang az égből, hogy ez az én szeretett Fiam. Az ő életük inkább a jó és rossz cselekvése tekintetében a jóra hívásról szól, míg Jézusnál az ő cselekvése az Atya akaratának cselekvéséről szól.

Én éppen ezért nem is értem, hogy amikor az egyéb vallások mellett van keresztyén vallás, akkor miért merik egy lapon említeni a többi a keresztyéniséggel? És ezzel egyáltalán nem a többiőt akarok tiltani. Ha például valaki az emberséges, humanista szemléletű vallásról akar olvasni, akkor olvasson Konfuciuszt! Szóval én nem azt mondom, hogy a többi vallás tiltólistás, hanem azt nem tudom megérteni, hogy a többi vallás megismerése és annak a Jézustól meghirdetett és általa élénk élt vallásával való összevetése után hogyan lehetséges, hogy valaki nem Krisztus követése mellett dönt? Persze gúnyosan hozzáteszem: a mai átlagember, aki nagy tisztelettel beszél a keresztyéniség mellett a többi vallásról, sőt még a többi vallásnak nagyobb tiszteletet is ad, legalábbis szóban, az éppen úgy nem ismeri a keresztyéniséget, mint a többi vallást. Játssza az esztét, okoskodik, de valójában vallásismeret és vallásgyakorlat nélkül,

Tatabánya-Óvárosi Református Gyülekezet

Hamar László lelkész

Elhangzott 2023. február 5-én.

istentelenül él. Az ilyen ember, ha elolvassa, bár gyanítom, inkább legfeljebb csak hallja Jézusnak a vámszedői és farizeusi imádságról szóló példázatát, akkor gyorsan levonja a következtetést: na ugye, tudtam én ezt mindig is, hogy aki életében csak egyszer is mond egy bűnvalló imát, az üdvözüli, tehát mindenekelőtt én, a többi képmutató keresztyén viszont, akik ezt nem teszik, azok nem fognak. Egyébként még csak nem is ez a primitív teológiai okoskodás a mélypont, hanem az, hogy az illető fejében valami olyan érzés is motoszkál még, hogy ezt ő eddig is sejtette, úgyhogy Jézus ezzel a tanításával tulajdonképpen felzárkózott hozzá. Maró gúnnyal hozzá teszem: éppen az ilyen fajta felháborítóan felszínes Jézussal kapcsolatos teológiai ismeret az, amelyiknél az illető hamar rájön arra, hogy Jézus tulajdonképpen nem más, mint ő maga, úgyhogy nem is fogja szomjasan olvasni az evangéliumokat, Jézus életét, hiszen ha a többi sztori és tanítás is hasonló jellegű teológiai üzenettel bír, akkor azt el sem kell olvasni, tudja ő azt fejből, érzi a szívében. Na, ez az igazi mélypont.

Kedves testvéreim! A vámszedő és farizeus imádságának példázatánál Jézus nem arra tanított, hogy egy érzelgős, sírós bűnvallás maga az üdvösség, hanem arra, hogy megigazulásról ott beszélhetünk, ahol az ember lemond a maga jóságáról és szívébe engedi az Isten jóságát. De nem csupán érzelmileg, hanem kapcsolatilag. Míg a farizeus számára Isten csupán az önigazuláshoz volt jó, addig a vámszedő két kézzel kapaszkodott belé. Az Istenbe, aki egyedül az a megbocsátó, akinél a dolgok elrendeződhetnek. Ez megigazulás. Mármost Jézus erre mondja azt, hogy ez a vámszedő megigazulva ment haza. Az üdvösség, amivel ezt sajnos sokan összetévesztik, az viszont az, ha ez a két kézzel való belekapaszkodása vámszedő részéről meg is marad mindig.

Na, de ezt a példázatot igazából nem is az eddig elhangzottakért hoztam előtökbe, hanem azért, mert a végén Jézus azt mondja: Aki felmagasztalja magát, megaláztatik, aki pedig megalázza magát, felmagasztaltatik. A vámszedő eszerint lemondva a saját életének bármilyen jóságáról, etikusságáról, eredményességéről csupán Isten jóságából él. És felmagasztaltatik, vagyis Isten megbecsüli, Isten örül neki, Isten tiszteletet ad neki. Ez a motívum a másik két példázatnál is a végén előjön. A tékozló fiúnál az apa azt mondja a fiú bátyjának: vigadnod és örülnöd kellene, mert a testvéred elveszett és megtaláltatott. A kisebbik fiúnak örömnepet tart, gyűrűt ad a kezére, ökröt sütnek. A 100 juhos példázatnál pedig Jézus azt mondja: az elveszett juhot megtalálva a pásztor örömeiben összehívja a barátait ünnepelni. Sőt Jézus a magyarázatban még azt is mondja: a mennyben a megtérő bűnösnél nagyobb az öröm, mint a többi 99 igaz miatt.

Testvéreim! Miről is van szó? Mi ez a bizonyos isteni öröm a megtérőnél, a bűnt vallónál, ami nagyobb erejű a többi hívőéhez képest? A válaszádsunkat mindenekelőtt segítse a tékozló fiú példázata: a kisebbik fiú, a tékozló amikor magába száll, (itt egyébként szomorúan mondom, hogy ez a lépés, ami talán a leginkább el szokott maradni akkor, amikor emberek a vallás által az életük rendbejöttét remélik), nos, tehát amikor a fiú magába száll, akkor arra a felismerésre jut, hogy az apjához megy, hogy vele kapcsolatban maradva, nála maradva értelmes életet éljen. Már nem reméli, hogy ugyanaz az állapot, ami korábban volt, megmaradhat, a törés túl nagy lehetett, csak annyit szeretne, hogy apjával és apjánál lehessen. Mert az maga az élet. Amikor viszont a fiú bátyja panaszkodik az apánál, akkor abból az derül ki, hogy ő az apjával és az apjánál van, és mégsem. Azt hiányolja, aminek a lehetőségével ő nem élt. Nem otthon élt. Nem

az apjával és a testvérével való közösségben. Ő egy elidegenedett ember. Akit viszont az apa közös öröme hív.

És itt térünk rá akkor a többi példázatra is! Erre az isteni öröme hív Jézus azzal, hogy azt mondja: amikor valaki megtér, akkor a többi hívó ember, vagy gyülekezeti tag, aki már régóta a lelki otthonában él, elemi erővel együtt örülhet a mennyei Atyával együtt, mert innentől még eggyel többen együtt lehetnek a mennyei otthonban. És amikor a farizeus és vámszedőnél a farizeus a tékozló fiú bátyjához hasonlóan elidegeníti magát a másiktól, akkor ebből az derül ki, hogy nincs is otthon. Csak azt hiszi. Neki nem az az otthona, hogy közösségben legyen az élő Istennel. És főleg nem az, hogy más hívőkkel, köztük problémásokkal. Sajnos ő is komolyan vallja azt, amit Adrian Plass zseniálisan fogalmazott meg, hogy egészen rendes hívó ember lennék, ha nem zavarnák meg mások az életemet.

Testvéreim! Mivel minden példázat csak példázat, tehát érzékeltetni akar, de nem maga a valóság leírása így nyilván a pásztoros példázathoz nem arra kell gondolni, hogy ez az élet rendje: a 99-et magára hagyva mindig éppen az eggyel foglalkozzék a pásztor. Ha ez így lenne, a 100 darabos nyáj hamar kicsi nyájja lenne. Ha egy lelkipásztor 1-2 problémás gyülekezeti taggal való foglalkozása miatt folyamatosan hanyagolná a gyülekezet többi tagjainak pásztorolását, akkor a gyülekezet pásztor nélkül maradna. Egyébként Jézus korában a pásztor vagy nem egyedül volt pásztor, mint például Jézus születésekor is Betlehemben pásztorok voltak együtt, vagy pedig volt bojtárja. Jézus tehát nem azt tanította, hogy el a többi 99-el, csak az egy számít, hanem azt, hogy aki már Istennel való kapcsolatban él és Isten népénél van, az már lelki otthonban van. De ez a lelki otthon nem az a hely, ahol végre örök lelki nyugalomban békén hagyhatják az embert, hanem az a lelki otthon, ahol valahányszor egy új tag megjelenik, a többiek elemi erejű isteni örömmel, az Isten örömeiben való részesedéssel örülnek neki. Köszöntik, ölelgetik, kérdezzétek, bátorítják. Az Isten örömeivel. Nem azért, mert egy embertárssal bővül most akkor a gyülekezet. Hanem azért, mert az Isten érzésével, az Isten lelkével együtt örülnek annak, hogy most már más is otthon van. Hazaérkezett. Isten hozott, testvérem! És ahogyan a tékozló fiú bátyja nem örült testvére hazatérésének és ezzel elárulta azt, hogy ő maga sincs valójában otthon, csak testileg, de nem lelkileg, ugyanúgy, aki nem örül elemi erővel annak, ha valaki a megtérésével a hívők seregébe hazaérkezett, az minden bizonnyal nem is volt addig sem otthon, legfeljebb csak azt hitte.

Testvéreim! Jézus 3 példázatban is arról szól, hogy Isten, a menny és az ő népe mekkora örömmel fogadja a megtérő bűnöst az ő országába! Ezek a később érkezők, vagy nehezen megtérők nem színvonal rontók, hanem éppen ugyanolyan tagok, mint a többiek, akik jó esetben akár gyermekkoruktól fogva Isten országának tagjai, és már akkor megtért gyermekei. A mennyei otthon attól otthon, hogy várja az oda érkezőket, a haza érkezőket. Az egyháznak, a gyülekezeteknek és az óvárosi református gyülekezetnek is ilyennek kell lennie. Legyünk is ilyen lelki otthon! Ámen.